

**UDRUGA HRVATSKIH SREDNJOŠKOLSKIH RAVNATELJA
ZAGREB, Varšavska 17**

SKUPŠTINA

Udruga hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja na svojoj redovitoj skupštini održanoj 5. listopada u Puli, a sukladno ciljevima i zadacima Udruge, želeći upoznati prosvjetnu i širu javnost sa svojim stajalištima glede upravljanja i rukovođenja u srednjoj školi, utvrdila je i većinom glasova usvojila sljedeće

ZAKLJUČKE

U stoljeću znanja kada je razvoj odgojno-obrazovnog sustava jedan od hrvatskih strateških prioriteta, srednjoškolski ravnatelji žele ukazati na neodgovarajući model upravljanja i rukovođenja srednjoškolskim ustanovama, a koji je jedan od temeljnih preduvjeta za ostvarivanje strateških ciljeva u području obrazovanja.

Ravnatelji u hrvatskim srednjim školama, suprotno praksi u zemljama EU i drugim razvijenim demokratskim državama, biraju se na mandat od četiri, odnosno izmjenom Zakona od pet godina, bez propisanih kriterija, standarda te provjere kompetencija, odnosno provedenog programa osposobljavanja.

Bez obzira na uspješnost rada ravnatelja, nakon isteka mandata postoji mogućnost da ih Školski odbor ne izabere zbog raznih političkih ili osobnih interesa. S obzirom da je izmjenom zakona navedeno da se s ravnateljem sklapa ugovor o radu na određeno vrijeme, tako neizabrani ravnatelj postaje tehnološki višak.

Prema odredbama prijašnjeg Zakona o srednjem školstvu koji na bio snazi do 2005. god. bilo je nekoliko ključnih odredbi koje su bile povoljnije za ravnatelje škole: ugovor o radu na neodređeno vrijeme; jednostavnija procedura zapošljavanja radnika (samostalnost u izboru radnika škole, bez obveze objave skupih natječaja u javnom tisku); samostalnost pri donošenju statuta i drugo.

Svakom izmjenom Zakona ravnateljski položaj postaje sve nepovoljniji. Izmjenom Zakona (od kolovoza 2008.) dodano je da svim ravnateljima mandat traje do 1. 1. 2012. do kada trebaju steći licencu. Međutim do sada nije ispunjen niti jedan uvjet za ostvarenje tog članka.

Nije donesen pravilnik o licenciranju, program kao niti i postupak provjere kompetencija. Uz to mijenjaju se temeljna prava ravnatelja iz radnog odnosa te svim ravnateljima od 1. 1. 2012. prestaje radni odnos na neodređeno vrijeme. Oni koji budu nakon toga izabrani za ravnatelja, sklapaju ugovor s radnim odnosom na određeno vrijeme.

Nedostatak i nedorečenost zakonskih propisa vezanih za status i ulogu ravnatelja omogućava da odlukom Školskog odbora dojučerašnji izvrsni ravnatelj ostaje bez posla, a da nedovoljno kompetentna osoba postane ravnateljem.

S obzirom na sadašnji iznimno nepovoljni status ravnatelja bit će sve manje kompetentih, stručnih i motiviranih ljudi koji se žele prihvatiti takvog odgovornog posla koji, iako može biti izvršno obavljen, ne garantira niti zadržavanje radnog odnosa.

Za uspješno obavljanje ravnateljskog posla, od ravnatelja se očekuje da je sposoban upravljati kvalitetom te poticati i provoditi na školskoj razini sve strateške promjene sustava koje su započele ili nam slijede (počevši od nacionalnih ispita, državne mature, nacionalnog okvirnog kurikuluma, obveznog srednjoškolskog obrazovanja, uključivanja u europske projekte, hrvatskog kvalifikacijskog okvira i sl.).

Kako bi navedeno ravnatelji mogli uspješno obavljati, smatramo da je neophodno uvažiti iskustva razvijenih demokratskih zemalja u području upravljanja i rukovođenja školom, te žurno ozakoniti novi model upravljanja i rukovođenja hrvatskom školom utemeljenom na sljedećim načelima:

1. Ravnatelji trebaju imati ista prava iz radnog odnosa kao i svi ostali zaposlenici u sustavu. Stoga je potrebno vratiti u Zakon odredbe da se s ravnateljem škole zasniva ugovor o radu na neodređeno vrijeme.
2. Profesionalizirati rad ravnatelja te regulirati status sukladno ostalim europskim zemljama. Put prema profesionalizaciji rada treba započeti provedbom programa osposobljavanja za sve ravnatelje u srednjoškolskom sustavu. Nakon provjere stručnih kompetencija ravnatelja treba slijediti izdavanje licence.
3. Uspostaviti modularni sustav stručnog usavršavanja koji će omogućiti ravnateljima usavršavanje u profesiji, sukladno interesima i potrebama uz produženje licence.
4. Uključiti u novi Pravilnik o napredovanju u zvanje mogućnost napredovanja u ravnateljskoj profesiji.
5. Osigurati povećanu odgovornost i autonomiju ravnatelja (vezano uz školski kurikulum i specifične potrebe škole) uz jasno uspostavljeni okvir zahtjeva i očekivanja od ravnatelja uz navođenje mogućnosti kako se ta očekivanja mogu i trebaju ispuniti. Uz to područje je vezana potreba za promjenom Zakona o prosvjetnoj inspekciji.
6. Postupno (bez novog zapošljavanja) uvesti u sustav radno mjesto pomoćnika ravnatelja.
7. Vrednovati rad ravnatelja prema stručnim i jasno određenim pokazateljima uspješnosti.

U Puli 5. listopada 2010. godine

Predsjedavajuća Skupštine
Đudita Franko, v.r.